

af 1951 og er ikke – eller kun i meget begrænset omfang – blevet ændret siden.

Kommissionen har i lyset heraf gennemgået gældende ret med henblik på at identificere de områder, hvor der efter kommissionens opfattelse er behov for en ajourføring.

4.3.2. *Retssproget*

Det fremgår af den nugældende retsplejelov, at rets sproget i Grønland er grønlandsk og dansk, hvorfor begge sprog kan anvendes af og ved domstolene.

Bestemmelsen bygger på en erkendelse af, at Grønland – dengang som nu – er et dobbeltsproget samfund, og at man ikke har anset det for muligt at foretrække enten det grønlandske eller det danske sprog som retssprog. Disse forhold kan efter kommissionens vurdering ikke ventes at ændre sig markant i de kommende år.

På den baggrund må det efter kommissionens opfattelse også fremover være retsplejelovens udgangspunkt, at retssproget i Grønland er grønlandsk og dansk, og der stilles således ikke forslag om ændringer i retsplejelovens centrale bestemmelser om rets sproget.

Det har været et grundlæggende synspunkt for kommissionen, at det sprog, der umiddelbart anvendes i retssagen er grønlandsk, hvis parterne er grønlandske, eller hvor dette ikke er umiddelbart opnåeligt da at sikre, at mulighederne for en så effektiv og betryggende oversættelse som muligt er til stede.

Indsatsen er koncentreret omkring iværksættelse af tiltag, der hurtigst muligt kan afhjælpe eventuelle problemer i relation til anvendelsen af grønlandsk sprog og på sigt bidrage til en endelig løsning. Det foreslås på denne baggrund, at oversættelse så vidt muligt skal ske ved en tolk. En sådan ordning forudsætter naturligvis, at der er den fornødne kvalificerede tolkebestand til rådighed for domstolen. Dette emne behandles nærmere i afsnit V, pkt. 5, i betænkningen.

4.3.3. *Mundtlighed og bevisumiddelbarhed*

Principperne om mundtlighed og bevisumiddelbarhed i retsplejen bør ifølge kommissionen iagttages i videst muligt omfang.

I Grønland er det som følge af de store afstande og vanskelige trafikale forhold ofte ikke muligt at bringe sagens parter og vidner til stede under samme retsmøde, så den samlede bevisførelse kan foregå umiddelbart for den dømmende ret.

Kommissionen har i den forbindelse overvejet mulighederne for at anvende *videokonferenceudstyr* i

retsplejen og anbefalede i 1996 en forsøgsmæssig anvendelse af udstyret ved de grønlandske domstole. Landsdommeren har herefter foranlediget, at videokonferenceudstyr har været brugt i en række sager.

I retsplejeloven foreslås optaget en bestemmelse om, at retssager behandles mundtligt, og at skrift kun anvendes i det omfang, loven særligt bestemmer det.

På baggrund af de erfaringer, som er fremkommet under forsøgsordningen med anvendelse af videokonferenceudstyr, bør der indføres en udtrykkelig hjemmel i retsplejeloven til at bringe videokonferenceudstyr i anvendelse.

4.3.4. *Offentlighed i retsplejen*

Princippet om offentlighed i retsplejen anses for at være et af de væsentligste processuelle grundprincipper. Det fastslås således i retsplejeloven, at rettens møder er offentlige.

I lyset af de tilsvarende bestemmelser i den danske retsplejelov og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention er det kommissionens opfattelse, at der bør gennemføres en ny og mere detaljeret udformning af retsplejelovens regler om offentlighed. Reglerne om dørlukning, navneforbud og referatforbud skal udformes således, at det i videre omfang end efter gældende ret angives, i hvilke tilfælde de forskellige begrænsninger i offentligheden kan komme på tale, ligesom der foreslås indført en proportionalitetsregel i retsplejeloven, hvorefter der ikke kan træffes bestemmelse om dørlukning, hvis referat- eller navneforbud må anses for tilstrækkelig.

Desuden foreslås retsplejeloven ændret for at forbedre massemediernes muligheder for at bringe korrekt og dækkende omtale af retssager.

4.3.5. *Retsafgørelsernes form*

Den grønlandske retsplejelov indeholder ikke bestemmelser, der omtaler eller mere generelt regulerer retsafgørelsernes form.

Det er kommissionens opfattelse, at der ved den fremtidige lovregulering bør ske en endelig fastlæggelse af *retsafgørelsernes form og betegnelserne herfor*, ligesom det af hensyn til det læge element i retsplejen generelt bør tilstræbes, at systemet omkring retsafgørelsernes form mv. fremtræder så klart og enkelt som muligt. Endvidere bør der indføres en *begrundelsespligt* for afgørelser i de tilfælde, hvor kendelsesformen anvendes i Danmark. Dette indebærer, at alle retsafgørelser herefter vil skulle træffes som domme eller beslutninger. Ordet »kendelse« er ikke indarbejdet i grønlandsk retspleje og medtages fortsat ikke i lovteksten. I stedet angives særskilt, hvilke be-